

UTOSZÓ.

Munkám első négy fejezete már tördelt állapotban volt, amikor dr. JUHÁSZ István intézeti tanár úr felhívta figyelmemet MÓZES András *Az erdélyi román reformáció kátéirodalma* (Kolozsvár, 1942) c. munkájára. Megállapítottam, hogy a református román kátéknak szentelt fejezet MÓZES feldolgozásában (36—86. l.) egészen más szempontokból tárgyalja a Fogarasi-kátét s hogy módszerünk sem egyezik. Míg én inkább a művelődés-történeti, történeti és igen nagy mértékben a nyelvtörténeti mozzanatokot domborítom ki, ő inkább az egyháztörténet és vallási irodalom, nevezetesen a kátéirodalom szempontjait juttatja érvényre s hasznos útmutatásokkal gyarapítja eddigi ismereteinket.

Érdeme a munkának, hogy szerzője utána járt a Fogarasi-katé forrásának, annak magyar szövegét az 1643. évi kiadás alapján a káté szövegével együtt közzéteszi¹ s arra is rámutat, hogy az 1656. évi rumén kátének azonos forrása van. Erre vonatkozó eredményei tehát apróbb nézetkülönbségektől eltekintve² azonosak az enyéimmal, amelyeket már akadémiai székfoglalómban kifejtettem.³ A nagyjában betűhív átírás, melyet MÓZES közöl, indokoltá teszi, hogy a Fogarasi-kátének még a múlt évben elkészített nyomólemezeit felhasználva, könyvünkben meghagyjuk a káté hasonmás-szövegét. Az eredeti magyar szöveg azonban az ő munkájában közölt formában is eléggé bizonyító erejű s ezért annak betűhív kiadásától eltekintettem.

T. L.

¹ A nem egészen betűhív kiadásnak bizonyára nyomdatechnikai okai voltak.

² Ilyen pl. az a véleménye, hogy Fogarasi csak a magyar szöveg felhasználásával végezte munkáját (45. l.). Itt jegyezzük meg, hogy a 47. lapon Fogarasi önálló betoldásának minősített bibliai idézet valamilyen tévedés folytán került a következő szöveg helyére, amely viszont kimaradt MÓZES átírásából: CATECHISMUS. Atłaja ej Atłaja. Celul fi Percile Chrițineft à Eveceturaej Izkurte li à Kredinciej. Az idézet különben ugyanabban a hasámban még egyszer előfordul azon a helyen, ahol a latin-magyar szövegben is megtalálható: a második kérdéshez csatlakozó idézet formájában. Az átírás különben megjegyzés nélkül közli és ismétli a F. szövegébe becsúszott nyilvánvaló sajtóhibákat is, pl. Rum ku atraja r. Kum ku atłaja stb. (53. l. 26. felelet kezdő szavai).

³ Székfoglalómat 1942. március 30-án tartottam meg *A XVII. századi román reformáció történetéhez: Fogarasi István* címen. Erről az „Ellenzék” is megemlékezett március 31.-i számában s összefoglalta a káték eredetéről ismertetett eredményeimet is. L. még könyvünk II. fejezetének 13. jegyzetét.